

NIEUWSBRIEF

Jeannette Noëlhuis

catholic worker
amsterdam

Jaargang 23 • Nr. 1

*'Alles wat verborgen is, moet openbaar worden gemaakt,
en alles wat in het geheim is ontstaan, moet aan het licht komen'*

- Marcus 4:22

*Soldaat Bradley Manning zit sinds mei 2010 gevangen en riskeert
levenslang wegens het openbaar maken van geheime militaire en
diplomatieke informatie via Wikileaks.*

JEZUS ♥ WIKILEAKS

THE CATHOLIC WORKER

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Onze levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De gemeenschap is ontstaan vanuit de Catholic Workerbeweging in de Verenigde Staten.

De Catholic Worker is een beweging van radicale christenen en is pacifistisch en anarchistisch ingesteld: onze loyaliteit aan het Koninkrijk van God is groter dan onze loyaliteit aan het Koninkrijk der Nederlanden. Ons streven is om het evangelie handen en voeten te geven door vreedzame getuigenissen op plekken waar het wringt en door concrete hulp aan de armsten.

In het evangelie van Matteüs zegt Jezus: "Al wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders en zusters, hebben jullie voor Mij gedaan". Tot de onaanzienlijksten anno 2011 horen ook de mensen in onze samenleving die wij het stempel 'illegaal' opdrukken. Daarom leven we samen met tien tot twaalf mensen zonder papieren, die soms nog wel en soms ook niet uitzicht hebben op een verblijfsvergunning. We (proberen te!) delen wat we hebben met anderen die minder hebben. We vragen geen salaris voor wat we doen, maar ontvangen wel kost en inwoning.

In de kerngroep leven christenanarchisten en democraten, softe vegetariërs en gewetenloze vleeseters, hardcore protes-

tanten en Latijn prevelende katholieken, jong en zich jong voelenden, man en vrouw, samen onder één dak. De Catholic Workerbeweging heeft geen partijprogramma of hoofdkantoor. Ieder binnen de beweging zoekt steeds opnieuw naar nieuwe en oude antwoorden op de vragen van de tijd. We zien het als een persoonlijke taak van ieder om te helpen wanneer iemand in nood is. We maken geen aanspraak op overheidsgeld. Dankzij de steun van veel mensen, engelen en heiligen en Gods erbarmen kan deze gemeenschap bloeien.

*Mattias Brand
Liesbeth Glas
Frits ter Kuile
Carolyn Walter*

INHOUD

Colofon	2
Redactioneel	3
Huisnieuws – door Liesbeth	4
Bradley Manning: “Ik wil dat mensen de waarheid zien!” – door Frits	8
Geen gemakkelijke genade – door Jim Forest	10
Aan tafel bij God – door Mattias	16
Christen, liberaal en socialist: samen aan de slag! – door Frits	18
Geknipt voor u – door Frits	21
Wat moet er nog gebeuren? – door Caro	22
Kinderen in niemandsland – door Liesbeth	24
Agenda	25
Illegál: een film die ons stil maakte – door Geeske Hovingh	26
Bedelnap	28

WOORD VOORAF

Een vernieuwde kerngroep, een vernieuwd blad! Een nieuwe generatie treedt aan en neemt haar eigen vernieuwingen mee. De website en nieuwsbrief van het Jeannette Noël Huis sluiten misschien niet meer zo goed aan bij jonge mensen die volop bezig zijn met twitter, weblogs en sociale media. Maar het lay outen van de nieuwsbrief ging Frits zeer aan het hart. “Verandering?! ’t Is toch prima zo!”. Gelukkig konden we

samen zoeken naar een vorm die het beste van oud en nieuw combineert. Dank daarbij aan onze vormgever Nils Buis. Wij hopen dat het eindresultaat onze oude lezers bevalt en nieuwe lezers mag boeien. Wij horen graag reacties!

Huisnieuws

Het gebeurt nog af en toe. Dat ik opkijk en mij afvraag waar ik ben. Mijn gedachten dwalen makkelijk af naar Liberia, naar Afrika, en als ik dan opkijk probeer ik mijzelf op de juiste plek in de wereld te plaatsen. Een moeilijke zaak, want in het Noëlhuis lijkt de wereld wel samen te komen. Maar de juiste plek voor een nieuwe start in Nederland na negen jaar Afrika. Jaren waarin ik mijn leven deelde met de Liberianen in het vluchtelingenkamp Buduburam in Ghana om daarna gezamenlijk terug te keren naar een totaal verwoest Liberia. En nu opnieuw, mijn leven delend met vluchtelingen in de Bijlmer.

- door Liesbeth

Ik voel mij geborgen in de chaos van het Noëlhuis, in de verschillende talen die door de gang de keuken in stromen en de etensgeuren die zich daarmee mengen. Het huis is als een cocon rondom zijn bewoners. Of zijn wij, de bewoners, misschien de cocon zelf, zijn wij de draadjes die er een geheel van maken?

Mijn ogen zijn niet meer de ogen die bijna tien jaar geleden vaarwel zeiden tegen Nederland. Ik zie de wereld anders. Mijn kind wist het mooi te zeggen: “Gelukkig wonen we in de Bijlmer, want als ik veel Afrikaanse men-

sen zie word ik blij want het herinnert mij aan Liberia.” Niet iedereen denkt er zo over in Nederland. De luchtzwarte is veranderd, de lichtheid van het bestaan wat afgenomen door angst en de economische crisis.

Mijn ogen zien de ‘gelukszoekers’ of economische vluchtelingen niet waar men hier zo beducht voor is. Mijn ogen kijken bewonderend naar hen die het gered hebben zo ver te komen. Hun kracht en doorzettingsvermogen zijn groot. Ik weet waar zij vandaan komen en ken de allesomvattende armoede die generaties lang mensen berooft van alle ambitie en hoop. Vaak heb ik aan de andere kant gestaan, waar families

in tranen afscheid nemen van hun zoon of dochter omdat die vertrekt naar het onbekende, welvarende deel van de wereld. Het was altijd hartverscheurend om te zien. En nu zie ik waar deze dochters en zonen soms stranden. Op de oevers van Europa, van Nederland.

Ook in het Noëlhuis voelen wij de veranderingen van de getijden. In mijn eerste twee maanden verdween er eerst een huisgenoot en toen een ex-huisgenote in vreemdelingendetentie. De huisgenoot was snel weer terug maar voor Elisa, die haar verloren tas op het politiebureau ging ophalen, moet de schok groot zijn geweest dat zij daar meteen ter plekke werd aangehouden. Dit gebeurde in december, voor kerstmis. Jan Paul, Geeske, Caro en Mattias zijn beurtelings op bezoek geweest om haar te bemoedigen in deze moeilijke situatie. Opgesloten en slingerend tussen hoop en wanhoop. Meer dan eens werd er een tijdstip aangegeven waarop een beslissing zou vallen en zij misschien zou vrijkomen, maar er gebeurde niets. Na tien jaar worstelen om

hier een legitiem bestaan op te bouwen, zou ze waarschijnlijk worden gedeporteerd naar een land, Liberia, waar weinig te eten valt, er geen electriciteit is, waar 85 procent werkloosheid is. Waar niemand zit te wachten op Elisa. Maar na vijf maanden kwam er gelukkig opeens een telefoontje, Elisa is weer vrij!

Voor andere huisgenoten ziet de toekomst er wat zekerder uit. Yang en haar kleine Leo wonen nu in een woning in Utrecht. Een eigen plek, een tuintje om in te spelen, een deur die je achter je op slot kan doen, een eigen keukentje om in te koken. Na veel op en neer gereis tussen AZC en Noëlhuis zijn zij eindelijk geland. Ook voor onze

huisgenoten uit Eritrea, Miriam met dochtertje Eden en Zacharias, ziet het er naar uit dat er na lang wachten eindelijk schot in de zaak komt. Voor beiden zijn papieren aangekomen die ze weer een stukje verder zullen helpen. Wij wachten vol spanning af!

In de kerstvakantie ging Rebecca uit Congo logeren bij vrienden en kwam niet meer terug. Het duurde een paar dagen voordat het echt tot ons doordrong. Zou ze er nou gisteren al zijn of pas morgen? Maar Rebecca kwam niet terug en de voorhoofden fronsten zich. Op allerlei fronten werd er geïnformeerd tot aan het Rode Kruis toe, maar ze bleef onvindbaar. Via haar facebook-pagina op internet konden we uiteindelijk zien dat ze er nog is. We hebben haar spulletjes opgeslagen. In de kleine hoeveelheid van haar bezittingen zie ik de ontworteling van een mens die niet meer kan bezitten dan wat zij kan dragen. Als het niet in een tas past, dan heb je er niets aan want mensen bewegen zich van plek naar plek, jaar na jaar.

Uit Zuid-Soedan kwam Mahmed. Althans, daar kwam hij lang geleden vandaan. Vanaf zijn twaalfde maakt Mahmed al omzwervingen die hem naar vele landen brachten. Nu, op negen-

tienjarige leeftijd, kwam hij terecht in vreemdelingendetentie op Schiphol. Van daaruit kwam hij bij ons. We hebben het samen gezellig gehad, maar ook hij ging logeren bij vrienden en kwam niet meer terug. Via via hoorden wij dat hij in Duitsland opnieuw zijn geluk beproeft. Nog een jong en onworteld mens dat al zoekende een plek zoekt die hij thuis kan noemen.

En dat alle wonderen de wereld nog niet uit zijn werd bewezen door Wen, die na zeventien jaar Nederland – waar-

van lang geleden een tijdje in het Noëlhuis - eindelijk haar papieren kreeg. Ze had de hoop al opgegeven maar Aiyun wist haar te overtuigen om haar papieren toch nog een keer door een advocaat te laten bekijken en dat had resultaat. Dit vierde zij in het Noëlhuis met een feestelijk maal.

Nena uit de Dominicaanse Republiek kwam en ging korte tijd later alweer want zij had snel haar papieren. En haar plekje werd ingenomen door Phillippe uit Burundi. Zijn vrouw en drie kinde-

ren wonen in een AZC en zelf is hij in afwachting van hernieuwing van zijn papieren. Zijn kinderen kwamen laatst een paar dagen logeren in het Noëlhuis en iedereen genoot van het huis dat meteen wel heel vol zat met kinderen. De laatste tijd wordt er in de media meer aandacht geschonken aan het lot van kinderen in de AZC's. De langzame procedures en het eindeloze wachten zijn ook voor kinderen moeilijk. De spanningen die het oplevert bij hun ouders hebben een negatieve invloed op het gezinsleven en ook de onzekerheid of ze volgend jaar nog wel naar dezelfde school gaan, met dezelfde vriendjes en vriendinnetjes is zwaar. Phillippe's kinderen spreken Nederlands als Nederlandse kinderen en kennen Burundi niet. Zij zijn hier thuis.

Na het vertrek van Wibbo uit de kerngroep beginnen we te wennen aan de nieuwe samenstelling. Samen zijn we naar de abdij in Egmond geweest en hebben er een paar dagen genoten van de rust, de omgeving en elkaar. Iets dat ons bezighoudt is de vraag hoe we meer jonge mensen kunnen betrekken bij het Noëlhuis en hoe wij ook onze en hun stem hoorbaar kunnen maken. Er komen geregeld in groepjes of individueel jonge mensen langs, van 'Time to Turn', 'Stroom' of andere organisa-

ties, die kijken hoe wij samen een huis en een leven delen. Ik geloof dat we de meeste indruk maken met het doen van de afwas. Het is altijd een wervelwind van activiteiten waarin iedereen precies weet wat te doen zonder dat er een taakverdeling voor is. En het gebeurt altijd vrolijk, lachend, met een liedje of geklets. De warmte en gezelligheid van het huis is dan tastbaar.

Een mooi moment was ons recente

uitje naar de bowlingbaan. Een liefhebber van ‘The Big Lebowski’ zal het weten: *Bowling rules!* Terwijl de kinderen de ballen links en rechts over hun baan lieten stuiteren, werd er prachtig gebowld op de ander banen. Tanja was een verrassende striker en ook Emmanuel liet zijn beste kant zien. Het lawaai in de bowling werd aardig overstemd door ons enthousiasme. Daarna werden alle hoogtepunten nog eens besproken tijdens een feestelijke maal-

tijd in het huis. De lange kerkbanken in de keuken vulden zich weer met bewoners en voormalige bewoners.

Omgeven te zijn door mensen, een wirwar van mensen, door elkaar heen kletsend. Het geratel van borden en kopjes, het geklingel van de etensbel, ik hoor een kind lachen. Als ik mijn ogen sluit weet ik niet waar ik ben. Is dit Liberia, is dit Nederland, of maakt het niets uit? Thuis is thuis. ☺

“Ik wil dat mensen d

- door Frits

Aldus Bradley Manning die op 17 december 1987 in Oklahoma, V.S., werd geboren. In 2007 nam hij dienst als soldaat in het Amerikaanse leger waar hij werd opgeleid als analist voor de inlichtingendienst. In afwachting van zijn stationering in Irak, kreeg hij voor het eerst een serieuze relatie. Hij was gelukkig en leerde via de vriendenkring van zijn vriend de hacker-gemeenschap van de universiteit kennen en hun ideeën omtrent het belang van vrije toegang tot publieke (lees: ‘overheids’) informatie.

Bradley had toegang tot de netwerken via welke de Amerikaanse regering geheime informatie kon verzenden

In oktober 2009 werd Bradley naar Irak gestuurd. Hij had het daar heel moeilijk. Zo moest hij eens uitzoeken wie de ‘schurken’ waren toen de Irakese politie vijftien mensen had opgepakt. Het bleek te gaan

e waarheid zien”

om mensen die over corruptie in de Irakese regering hadden geschreven. Hij meldde dit aan zijn overste maar die wilde er niets van weten en gaf hem bevel de Irakese politie te helpen om meer van zulke mensen op te pakken. Dit ging helemaal in tegen zijn geweten.

Bradley had toegang tot de netwerken via welke de Amerikaanse regering geheime informatie kon verzenden. Hij zit nu gevangen op verdenking van het openbaar maken van een enorme hoeveelheid geheime militaire en diplomatieke informatie. Daar zitten ook beelden bij gefilmd vanuit een Amerikaanse helikopter, waarop je kunt zien hoe vanuit diezelfde helikopter rustig wandelende of gewonden helpende mensen in Bagdad worden neergemaaid. Deze beelden worden nog schokkender door het afstandelijke of juist jubelende taalgebruik van de schietende helikopterbemanning.

Op 25 mei 2010 chatte Bradley met een andere hacker, Adrian Lamo, en schreef: ‘Ik wil dat mensen de waarheid zien.’ Lamo verraadde hem aan de FBI en op 26 mei werd Bradley Manning in Irak gearresteerd. Sindsdien zit hij vast in eenzame opsluiting. Mensenrechtenorganisaties en vele (prominente) mensen hebben geprotesteerd tegen deze vorm van psychologische marteling wat er toe geleid heeft dat hij nu wel daglicht en contact met andere gevangenen heeft. Desalniettemin zit hij nog steeds vast. De militaire aanklagers hebben gezegd geen doodstraf te zullen eisen. ☹

Als Catholic Worker-gemeenschap Amsterdam willen wij pleiten voor Bradley Mannings onmiddellijke invrijheidstelling. We organiseren daarom op maandag **1 augustus** tijdens het luchtalarm om **12.00 uur** een kleine demonstratie bij het **Amerikaanse consulaat** op het Museumplein te Amsterdam. Zie ook de Agenda elders in deze nieuwsbrief.

Stuur een kaartje aan Bradley Manning om hem een hart onder de riem te steken.

Bradley Manning
c/o Courage to Resist
484 Lake Park Avenue # 41
Oakland CA 94160
USA.

Geen gemakkel

Jim Forest werkte begin jaren zestig bij de *Catholic Worker* in New York, samen met Dorothy Day. Zijn ontmoeting met Dorothy veranderde zijn leven. Ter gelegenheid van een nieuwe biografie die hij onlangs heeft uitgebracht, deelt Jim zijn herinneringen aan Dorothy Day.

- door Jim Forest

Ik ontmoette Dorothy Day voor het eerst in 1960 tijdens een kort verlof van de Amerikaanse marine. Nadat ik enkele exemplaren had gelezen van *The Catholic Worker* en vervolgens de autobiografie van Day, *The Long Loneliness*, besloot ik de gemeenschap te bezoeken die zij had opgericht in New York. Ik bezocht eerst *Saint Joseph's House* en later die week de agrarische gemeenschap van de *Catholic Worker* op Staten Island. Daar ontmoette ik Dorothy Day voor het eerst. Ze zat in de oude woonkamer met de rest van de kleine gemeenschap verzameld rond een pot thee. Ik overhandigde haar een stapel brieven die ze me in Manhattan hadden mee gegeven voor haar. Enkele minuten later las ze voor uit brieven die ze had ontvangen. Ik herinner me vooral de brief van Thomas Merton, de beroemde trappist en schrijver. Hij schreef aan Do-

rothy dat hij diep was geraakt door haar inzet voor vrede en de keren dat ze was gearresteerd en gevangen gezet vanwege geweldloze acties. “Wat u doet ligt geheel in de lijn van *satyagraha* [de term die Gandhi gebruikte voor geweldloze actie]. Volgens mij is dat de enige manier.... Tegenwoordig gaat het niet meer om de vraag wie gelijk heeft, maar wie tenminste niet meedoet aan een misdadig systeem .... Meer dan ooit is de wereld verstrikt geraakt in haar eigen leugens en is ze niet langer in staat echte waarden te herkennen .... God zegene u.” Tien maanden later publiceerde Merton een essay in *The Catholic Worker* — ‘The Root of War is Fear’ — wat onmiddellijk leidde tot een aanvaring met zijn religieuze oversten en vele anderen binnen en buiten zijn klooster.

Merton was een van de ontelbare mensen die door Dorothy zijn beïnvloed. Ze had de geweldige gave om mensen die ze

ontmoette naar zichzelf te laten kijken in een nieuw licht en vooraf gekoesterde ideeën opnieuw te overwegen. Ook mijn leven nam een onverwachte wending dankzij Dorothy Day. Vijf maanden na deze eerste ontmoeting werd ik vervroegd ontslagen uit de marine op grond van gewetensbezwaren. Op uitnodiging van Dorothy werd ik deel van de staf van *Saint Joseph's House*.

Zonder gebed geen *Catholic Worker*

Het leven in de *Catholic Worker*-gemeenschap van Manhattan was niet gemakkelijk. Het was een grote uitdaging om dag in dag uit te leven met vele anderen, met een deur die open stond naar de straten van de Lower East Side met al hun geweld en ellende. Het is een wonder dat Dorothy bijna vijftig jaar zo heeft kunnen leven. Ik denk dat ze haar kracht vooral putte uit haar geestelijk leven. Ik heb nooit iemand gekend die dat zo gedisciplineerd leidde — dagelijkse mis, rozenkrans, regelmatig biechten, elke dag tijd nemen voor individueel gebed. Ik trof haar vaak aan op haar knieën in een van de parochiekerken in de buurt.

ijke genade

Dorothy was ervan overtuigd dat de Catholic Worker zonder gebed en de sacramenten als zand zou worden weggeblazen. “Het klopt dat we de hongerigen voeden”, zei ze eens aan een journalist. “We proberen daklozen onderdak te bieden en hen kleding te geven. Maar er is een sterk geloof werkzaam bij dat alles: we bidden. Als iemand die bij ons op bezoek komt geen oog heeft voor ons bidden en wat dat betekent, begrijpt hij niet waar het ons om gaat.”

Dorothy was een toegewijde katholiek. Ze had niet zozeer kritiek op de kerkelijke leer, maar wel op het feit dat de kerk haar eigen boodschap niet in de praktijk bracht. “Ik ben niet katholiek geworden om de kerk te hervormen,” legde ze eens uit. “Ik voel me niet geroepen om partij te kiezen in allerlei binnenkerkelijke kwesties.” De kerk was haar dierbaar. Dat kwam voor een deel omdat de kerk in haar ogen meer dan enig ander instituut mensen bijeen bracht over allerlei grenzen heen — politieke, ideologische, economische, geografische en zelfs grenzen die door de tijd worden getrokken. Ze stemde in met de opmerking van

G.K. Chesterton dat “traditie een democratie is die zich uitstrekt door de tijd heen” — een democratie waarin niet alleen de levenden een stem hebben maar ook de overledenen.

Niet dat ze geen oog had voor de tekortkomingen van de kerk. Ze citeerde soms Romano Guardini wanneer ze sprak over de kerk als “het kruis waaraan Christus was genageld.” Er waren priesters en bisschoppen die haar “meer aan Kaïn dan aan Abel” deden denken.

Broeders en zusters in Christus

Haar directe en aansprekende manier om tot de kern van de zaak te komen, kwam duidelijk naar voren toen ze eens een toespraak hield voor een groep katholieke studenten in New York. Het was in het najaar van 1961 op het hoogtepunt van de Koude Oorlog. Het was duidelijk dat een aantal van de aanwezigen Dorothy zagen als communiste. Een student vroeg op hoge toon wat Dorothy zou doen als de Russen de V.S. zouden binnen vallen. Zou ze niet toegeven dat het in dat geval geoorloofd zou zijn om geweld te gebruiken? “Onze Heer heeft ons geleerd onze vijanden te beminnen,” antwoordde Dorothy zonder zelfs maar met haar ogen te knipperen. “Ik hoop dat ik mijn hart kan open stellen voor hen in liefde. Wij zijn allen kinderen van dezelfde Vader.” De zaal viel stil, waarop Doro-

thy voortging te spreken over gewelddoos verzet en pogingen om liever tegenstanders te bekeren dan hen te vermoorden. Welke van zijn tegenstanders had Christus ooit neergeslagen?

Dorothy, die zelden erg bezorgd leek over hoe weinig geld er stond op de bankrekening van de gemeenschap, had geen bezitsdrang. Wat ze bezat beschouwde ze als ‘te leen’. Een vriendin klaagde er eens over dat de truien die ze had gebreed als cadeau voor Dorothy nooit lang

“Wanneer ze opgenomen zijn in de gemeenschap worden ze deel van onze familie”

bij haar bleven. Vroeger of later gaf ze het weer weg. Hetzelfde gebeurde met veel boeken.

Een maatschappelijk werker vroeg Dorothy eens hoe lang de ‘cliënten’ van de Catholic Worker mochten blijven. “Ze kunnen voor altijd bij ons blijven,” antwoordde Dorothy. “Ze wonen bij ons, sterven bij ons, we geven hen een christelijke begrafenis. We bidden voor hen na hun dood. Wanneer ze opgenomen

zijn in de gemeenschap worden ze deel van onze familie. Of liever gezegd, ze waren altijd al deel van de familie. Zij zijn onze broeders en zusters in Christus.”

Nooit meer dezelfde

Ik beschouw mijn tijd bij de Catholic Worker als een grote genade die mij ten deel viel. Maar het was geen gemakkelijke genade. Het was tegelijk stimulerend en uitputtend, inspirerend en ontmoedigend. Er waren veel conflicten; ik heb meegemaakt dat de staf van de ene op de andere dag uiteen viel. Dorothy sprak vaak over de Catholic Worker als een leer-school. Dat was het zeer zeker voor mij. Een van de dingen die ik leerde was dat armen, verslaafden en geesteszieken vaak makkelijker in de omgang waren, meer geduld en begrip toonden dan de jonge vrijwilligers die meer uitgingen van ideologie dan van liefde. Maar ondanks al onze tekortkomingen en conflicten, lukte het ons als staf toch om veel gedaan te krijgen: maaltijden werden gekookt en opgediend, kleding werd aangenomen en uitgedeeld, de krant werd verzonden, mensen met gezondheidsproblemen werden verzorgd, mensen in het ziekenhuis kregen bezoek — dat alles en nog veel meer.

Dorothy is niet langer onder ons. Maar ze is nog steeds een vitale aanwezigheid. Velen beschouwen haar als een heilige.

Als we onder het woord ‘heilige’ iemand bedoelen die ons helpt te zien wat het betekent Christus na te volgen, dan is Dorothy zonder twijfel zo iemand. Dorothy heeft ertoe bijgedragen dat veel mensen een diepe ommekeer maakten. Ze hielp ons een fundamentele Bijbelse waarheid beter begrijpen: dat ieder mens, hoe beschadigd of aangeslagen ook door de gebeurtenissen en omstandigheden van het leven, het beeld in zich draagt van God en het recht heeft zo gezien en behan-

deld te worden. Ze herinnerde ons aan de reële aanwezigheid van Christus in de minsten onder ons. “Degenen die niet in staat zijn Christus te herkennen in de armen,” zei ze, “zijn de echte atheïsten.” Elke keer dat ik in mijn eigen leven te maken heb met uitdagingen en ik moet kiezen of ik me laat leiden door financiële of politieke overwegingen of het evangelie, heeft haar voorbeeld invloed gehad. Wat ik weet van Christus, de kerk, het sacramentele leven, de Bijbel, weet ik

voor een groot gedeelte dankzij haar. Niet dat Dorothy het referentiepunt is. Dat is Christus. Maar haar gerichtheid op Christus heeft ertoe bijgedragen dat mijn eigen leven sterker op Christus is gericht. ☉

Jim Forest publiceerde afgelopen april een biografie van Dorothy Day: ‘All is Grace. A Biography of Dorothy Day’. Orbis Books. 352 p. ISBN 978-1-57075-921-5

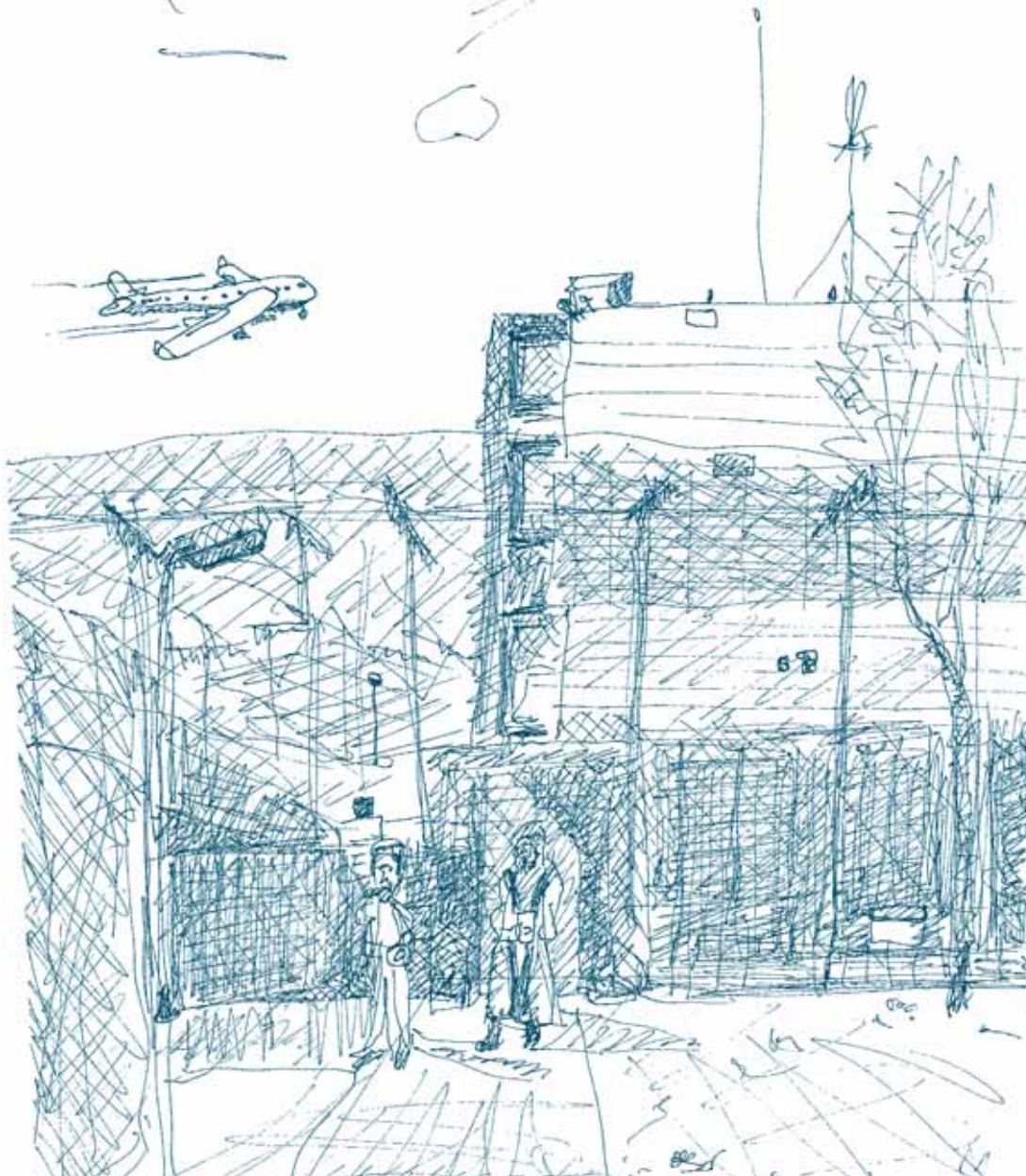
Lijdenstijd 2011

Twee wakers stappen terug de vrije wereld in nadat ze bloemen voor de grensgevangenen in het cellencomplex op Schiphol-Oost hebben afgegeven.

De elf namen zijn van de mensen die zijn omgekomen tijdens de brand in het cellencomplex in 2005.

Met dank aan Willem Bult voor de tekening.

MARISEL LUYFI NEMAL MEHMET OKSANA
TARAS ROBERT NAIYA DATO GEORGE VLADISLAV.

Aan tafel bij God

Een joodse wijsheid vertelt dat een rabbi eens in een droom de hel inkeek en daar op het vuur grote pannen soep met lange ijzeren lepels zag staan. Deze lepels waren zo lang dat als je ze bij het handvat beetpakte, je ze niet naar je mond kon brengen. Ze moesten daarom bij de steel gepakt worden, maar die was gloeiend heet van het vuur. Iedereen brandde daarom zijn handen als ze probeerden te eten. Geschreeuw, pijn en ellende alom. Daarna droomde de rabbi dat hij in de hemel kwam. Daar was het precies hetzelfde. Dezelfde vuren, dezelfde mensen, dezelfde lange lepels. Alleen zat hier iedereen samen rond het vuur en gaven ze elkaar soep. De één hield de lepel aan het uiteinde vast, zodat de ander kon drinken.

- door Mattias

Geloven en samen eten zijn onlosmakelijk verbonden. De keuze van je tafelgenoten zegt iets over wie jij bent als mens. Dus met wie eet u doordeeweeks eigenlijk? En wie zou God aan zijn tafel uitnodigen? Deze vraag lijkt niet direct relevant voor het dagelijks leven in de eenentwintigste eeuw. Ook voor de theologie staan zulke dagelijkse dingen als voedsel en tafelschikking niet hoog op de prioriteitenlijst en daardoor lijkt God ver weg van onze eettafel. Toch denk ik, met de vroege kerk, dat de manier waarop je eet iets kan laten zien van wat je gelooft. De keuze van onze tafelgenoten kan iets laten zien van wie God is en hoe zijn koninkrijk eruit ziet.

Aan tafel bij Jezus

Iemand uitnodigen om mee te eten aan je tafel was een onderdeel van verzoening. Toen koning Jojachim van Juda na zevenendertig jaar krijgsgevangenschap in Babylonië gratie kreeg van de opvolger van Nebukadnessar, mocht hij zijn gevangenskleren afleggen en elke dag eten aan de koninklijke tafel.

Het is dit politieke beeld van verzoening dat Jezus gebruikt als hij de joden uitlegt dat Gods rijk niet alleen voor hen is. Het zijn velen uit het oosten en het westen die zullen komen en met de aartsvaders van Israël aanliggen aan de maaltijd in het koninkrijk van God (Mt. 8:11). Sterker nog, hij vergelijkt het koninkrijk van God met een bruiloftsfeest waarbij allemaal goede en slechte mensen van de

straat worden gehaald en een plaats krijgen aan tafel (Mt. 22). Dit lag in de lijn van wat de profeten al eerder gezegd hadden over wat er zou gebeuren als Gods goedheid weer zichtbaar wordt. Er zou een feestmaal zijn voor alle volken, met uitgelezen wijnen en gratis eten voor iedereen (Jes. 25 en 55).

Maar het blijft niet bij woorden, Jezus laat zien dat dit feestmaal begint in zijn eigen leven. Hij at en dronk volop met de mensen van het volk. Tot grote verontwaardiging van de religieuze elite zat Jezus aan tafel met corrupte belastingambtenaren en prostituees. Dit was niet alleen een overtreding van joodse reinheidswetten (de zogenaamde halakhah), maar ging ook in tegen de Thora. Door het eten bij heidenen zou je immers onrein voedsel binnen kunnen krijgen. Een van de latere Rabbijnse geschriften legt uit waarom je niet moet eten van de tafel van een gewoon mens: 'Hij zou zich verplicht kunnen voelen ten opzichte van hem [de gastheer] en daardoor deelnemen aan hun praktijken' (b. berakot 43b). Angst was de basis voor een afstandelijke en vijandige relatie. Jezus' tafelgenootschap was niet alleen aanstootgevend omdat het in strijd was

met de strikte joodse reinheidswetten, maar het doorbrak ook het hiërarchische charitatieve model waarin de gever hoger staat dan de ontvanger. Door de maaltijd te delen met gemarginaliseerde outcasts, plaatst Jezus hen weer op gelijke voet en doorbreekt hij de sociale status quo.

Een Nederlandse maaltijd

Als dit het voorbeeld is van Jezus, wat betekent dat voor ons? Stel dat het christendom zich verplaatst van het hoofd naar de maag, wat gebeurt er dan met de kerk? Zou het een teken van verzet zijn tegen een totale individualisering of vergeestelijking van de woorden van Jezus?

De Catholic Worker-beweging stelt dat ontmoeting en relatie een basis vormen voor gastvrijheid. De maaltijd laat daarbij zien wat het verschil is met de hiërarchische barmhartigheid zoals die door instituten en de overheid gepraktiseerd wordt. Er is ruimte voor ontmoeting en het delen van je leven.

De vroege kerk zag de maaltijd in huis als het centrale punt van hun geloof. Het was rond deze maaltijd dat men elkaar ontmoette en sprak over God. In plaats van een kerkdienst at men met een kleine groep in huis. Ook ons spreken over God, ethiek en samenleving mag van een hoog niveau afdalen naar de keukentafel. De maaltijd is iets alledaags, het omvat geen grote menigte of hiërarchische structuur, maar zorgt voor direct en persoonlijk contact. In dit contact met mensen die het minder hebben ontstaat de mogelijkheid om hen te leren kennen zodat je hart veranderd kan worden. Onze gastvrijheid is dus niet alleen gebaseerd op het gebod om gastvrij te zijn, maar ook op een verlangen om net als Jezus de mensen aan de rand van de samenleving welkom te heten. Het is gefundeerd in ons begrip van de missie van Jezus en het koninkrijk van God. Mogen ook onze maaltijden aanstootgevend zijn, de status quo doorbreken en alvast een voorproefje zijn op de maaltijd van het koninkrijk van God! ☺

Christen, liberaal en samen aan de slag!

De Nederlandse politiek wordt meestal bedreven vanuit een christelijke, liberale of socialistische overtuiging. Frits ziet in alle drie invalshoeken positieve aanknopingspunten om met migratie om te gaan.

- door Frits

Christelijk: niet onderdrukken, maar liefhebben!

Op het bord dat wij tijdens de wakes in het hek van het cellencomplex op Schiphol-Oost hangen, zegt God bij monde van Mozes: "Vreemdelingen die in uw land vertoeven, zult u niet onderdrukken. U zult hen liefhebben als u zelf" (Leviticus 19). En in het 25ste hoofdstuk van het evangelie volgens Matteüs zegt Jezus dat onze wijze van omgaan met de vreemdeling, de manier is waarop we Hem bejegenen. Mijs inziens twee niet mis te verstane richtingwijzers die op gespannen voet staan met de bouw van cellencomplexen en het nog eens extra stigmatiseren van de vreemdeling door haar of hem illegaal te verklaren. Dus zeker niet onderdrukken en onheus bejegenen, maar zo veel mogelijk de hand reiken en de ander de kans geven op te bloeien.

Liberaal: wij zijn allemaal gelukszoekers & laat de markt ook migratie regelen!

Zou de aanhef van de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring niet kunnen staan voor de liberale gedachte dat een ieder het recht heeft op *Life, Liberty and the pursuit of Happiness*, op leven, vrijheid en het nastreven van geluk? Want menen liberalen niet dat ieder zelf iets van haar of zijn leven mag maken, dat de overheid zich daar niet te veel tegenaan moet bemoeien maar alleen de spelregels moet bewaken, dat bezit gerespecteerd moet worden en dat een vrije markt het beste voor iedereen is?

Kapitaal, goederen, kennis en burgers uit rijke landen mogen zich nu zo vrij mogelijk over de aarde bewegen. Arme mensen mogen dat niet. Zij mogen hun produkt - arbeid - niet overal aanbieden. Maar

mag volgens de liberale overtuiging niet ieder mens proberen om waar dan ook zijn heil, zijn geluk te zoeken, zelf ver-

"Wij nemen de volgende waarheden voor vanzelfsprekend aan: dat alle mensen gelijk geschapen zijn, dat ze door hun schepper zijn uitgerust met bepaalde onvervreemdbare rechten en dat onder die rechten valt: het recht op leven, op vrijheid en op het nastreven van geluk."

Uit de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring van 1776

socialist:

antwoordelijk voor slagen en falen? Misschien zonder meteen kiesrecht, een uitkering, een woning en huursubsidie te krijgen of onverzekerde toegang tot het ziekenhuis. Want is de sociale zekerheid, hoewel meer vanuit de sociaal-democratie gegroeid, intussen niet uitgegroeid tot een breed gedragen kostbaar bezit waar je voorzichtig mee om moet gaan? Als het lukt en mensen dragen bij aan onze samenleving, als ze belasting en premies betalen, langzaam inburgeren, dan vinden ze hier inderdaad hun heil en dragen zo ook bij aan ons aller heil. Zij groeien dan langzaam naar kiesrecht en volledige toegang tot de sociale zekerheid. Als blijkt dat mensen zich verkeken hebben op bijvoorbeeld de vraag naar arbeid of de vaardigheden die je hier nodig hebt, dan zullen ze vast en zeker verder gaan, op zoek naar andere grazige weiden, want waarom zou de markt niet ook migratie regelen? De *pursuit of happiness for all & all over the planet*, met vrij verkeer van goederen, kapitaal en mensen, is dat niet het ware liberalisme!?!

Als zondig en inconsequent dan wel pragmatisch en realistisch ingesteld christen-anarchistisch kuiken uit een liberaal VPRO-nest, kan ik mij wel vinden in bovengenoemde christelijke en liberale zienswijzen. De grote rol die socialisten de overheid toedichten, stuit mij tegen de borst. Maar toch zie ik ook de goede kanten van sociale zekerheid, toegang tot scholing en een niet al te excessieve kloof tussen arm en rijk. Dus ook in het socialistische gedachtegoed zit een waardevolle visie op migratie.

Socialistisch: internationale solidariteit!

Ik neem de eerste twee coupletten van het lijdlied der socialisten, 'De Internationale', in de vertaling van Henriëtte Roland Holst als richtsnoer en schrijf daarnaast enige overwegingen (zie kader).

Als wij rijken niet oppassen en de armen weigeren recht te doen, dan roepen we revolutionair geweld over ons af. Recht kunnen we bijvoorbeeld doen door geen producten te kopen die gemaakt zijn met

schending der mensenrechten, geen grondstoffen te kopen van onderdrukkers en geen kennis, financiële diensten en goederen (en al helemaal geen wapens!) aan onderdrukkers te leveren. Socialisten zien ook een rol voor de overheid om op deze wijze recht te doen en de kloof tussen rijk en arm niet te groot te laten worden. Zij kunnen dus allicht manieren bedenken om solidariteit vorm te geven met de ontwaakte verworpenen der aarde. Ik geloof niet dat het illegaliseren van de verworpenen der aarde tot het socialistisch gedachtegoed hoort. Net zo min als het ontzeggen van het recht om huur- of arbeidscontracten af te sluiten of zich te verzekeren voor ziekte, de oude dag en andere zaken. Allemaal dingen die geïlegaliseerde mensen nu niet kunnen en mogen doen. Het is ook vast niet des socialisten om het praktisch onmogelijk te maken voor de verworpenen der aarde om bescherming bij de wet te zoeken als slachtoffer van misdrijven. Ze lopen immers het risico door diezelfde wet voor onbepaalde tijd opgesloten te worden in vreemdelingenbewaring.

Ontwaakt, verworpenen der aarde!
Ontwaakt, verdoemd' in hongersfeer!
Reedlijk willen stroomt over d' aarde
En die stroom rijst al meer en meer.
Sterft, gij oude vormen en gedachten!
Slaaf-geborenen ontwaakt, ontwaakt!
De wereld steunt op nieuwe krachten,
Begeerte heeft ons aangeraakt!

Makkers, ten laatste male,
Tot den strijd ons geschaard,
en D' Internationale
Zal morgen heerschen op aard'!

De staat verdrukt, de wet is gelogen,
De rijkaard leeft zelfzuchtig voort;
Tot merg en been wordt d' arme uitgezogen
En zijn recht is een ijdel woord
Wij zijn het moe naar anderer wil te leven;
Broeders hoort hoe gelijkheid spreekt:
Geen recht, waar plicht is opgeheven,
Geen plicht, leert zij, waar recht ontbreekt.

Het is duidelijk, de verworpenen der aarde
ontwaken, papierloze boeren in steden
van China, onaanraakbaren in India, men-
sen in Zuid-Amerika, Afrika en de
Arabische wereld; begeerte naar een vrij
en goed leven heeft hen aangeraakt.

Internationale solidariteit. Zijn socialisten
niet verplicht de verworpenen der aarde
solidair te bejegenen?

Dit couplet spreekt voor zich. Zelfzuchtig
leven wij rijken voort, verdrukken de arme
die mensenrechten noch burgerrechten
heeft. Zo is of voelt de arme zich niet ver-
plicht het onrecht dat heerst te respecte-
ren.

Kortom, het christelijke, liberale en so-
cialistische gedachtengoed biedt genoeg
aanknopingspunten om het de mensen
die hier hun heil zoeken, NIET nog eens

extra moeilijk te maken door hen te ille-
galiseren, maar om hen juist als Christus
zelf te bejegenen, hen het onvervreemd-
bare recht op de pursuit of happiness toe te

kennen, samen te delen en aan emanci-
patie en bevrijding te werken. Aan de slag
dus, liberalen, socialisten en christenen!
☹

Geknipt voor u!

oud & TAAI!

De tachtigplussers Bill Bichsel S.J. en zr Anne Montgomery RSCJ, grootmoeders Susan Crane en Lynne Greenwald en jezuïet Steve Kelly S.J. kregen in maart gevangenisstraffen van zes tot vijftien maanden voor hun vredesgetuigenis op Allerzielen, 2 november 2010. Die dag hadden ze zich nabij het stadje Bangor aan de Amerikaanse Westkust door vele hekken een weg geknipt tot in het hart van de grootste opslag van kernwapens in de V.S.. Daar liggen in een haven voor Trident onderzeeboten ruim tweeduizend kernkoppen. Ze hebben daar gebeden voor ontwapening. Met hun actie wilden zij de aandacht vestigen op de illegaliteit en immoraliteit van het bestaan van het first strike Trident-wapensysteem. Ze zijn net als Jezus niet in hoger beroep gegaan en zitten nu verspreid over verschillende gevangenissen opgesloten.

CHRISTELIJKE INBORST?

“Mijn christelijke inborst zegt me dat niemand het recht mag claimen op een eigen stukje aarde en de ander daarvan mag buitensluiten. Dat is ons allen door God gegeven en behoren we gebroederlijk te delen”. Aldus de huidige mi-

nister voor Migratie en Asiel, Gerd Leers, in een toespraak op de eerste nationale Naturalisatiedag in 2006 (Vrij Nederland, 22 maart 2011).

ARTIKEL 1

“Waar zijn we mee bezig als we illegaliteit strafbaar stellen? Mensen kansen op leven te ontnemen? Hoe verhoudt zich dat concreet tot Artikel 1 van onze grondwet, waarin iedereen in gelijke mate recht heeft op veiligheid en vrijheid? Het is met name Artikel 1 van onze grondwet dat niet gediend wordt met dit vreemdelingenbeleid”. Aldus Leo Wilde, politiecommissaris in Amsterdam, op 27 maart jl. in De Nieuwe Liefde.

WAPENS STROMEN, MENSEN NIET

Velen die op Schiphol gevangen zitten, willen niet in Nederland zijn, maar werden tijdens hun overstap op Schiphol aangehouden omdat er iets niet helemaal in orde (b)leek met hun papieren. Via Schiphol ging ook een deel van de 1937 wapentransporten die in 2009 door Nederland (Leeuwarder Courant, 17 januari 2011) gingen. De douane inspecteerde slechts twee procent en vertrouwde verder op de

controle in de landen van herkomst dat niets illegaal naar brandhaarden elders in de wereld zou gaan. Toch zitten er soms dubieuze transporten bij, bijvoorbeeld 20.000 automatische pistolen uit Tsjechië voor Sri Lanka dat toen net een groot offensief voorbereidde tegen de Tamiltijgers. En eigenlijk zijn alle wapentransporten dubieus, ze zijn olie op het vuur waardoor er steeds weer mensen op de vlucht slaan. Wapens, kapitaal, grondstoffen, noem maar op, 't gaat allemaal zo ongehinderd mogelijk de wereld over. Maar mensen?! Ho maar!

Wat moet er nog ge

Carolin Walter vierde haar twintigste verjaardag in het Noëlhuis. Zij komt uit Zuid-Duitsland om ons een jaar bij te staan. Zij helpt mee om alles in de gemeenschap in goede banen te leiden, waakt bij het cellencomplex op Schiphol-Oost en bezoekt de grensgevangenen en schenkt koffie in het joodse bejaardenhuis Beth Shalom. Hieronder deelt ze haar reactie op de zelfverbranding van Kambiz Roustayi en hoe Nederlanders op zijn dood reageerden.

- door Caro

Kambiz Roustayi was 36 toen hij besloot een eind aan zijn leven te maken. Maar niet zomaar, niet ergens, nee midden op de Dam in Amsterdam, in het stadscentrum, voor het Bevrijdingsmonument. Tussen honderden mensen stak de in Iran geboren man zich op 6 april in brand. Hij overleed de volgende dag.

In het begin was de achtergrond van deze daad nog onduidelijk. Iedereen was erg geschokt door deze gebeurtenis. Want wie doet er zoiets verschrikkelijks? En vooral: waarom? Twee dagen later werd het wel duidelijk: hij was asielzoeker, zijn asielaanvraag was net voor de tweede keer afgewezen. Hij had na meer dan tien jaar in Nederland noch de mogelijkheid hier een legaal leven te beginnen, noch terug te keren naar Iran, waar hij anti-rege-

ringsgezinde publicaties op zijn naam had staan en daarom geëxecuteerd dreigde te worden. In deze uitzichtloze situatie won de wanhoop het van de hoop en koos hij ervoor te sterven.

Veel mensen zeiden na deze gebeurtenis dat dit een uitzonderlijk geval was, en dat hij zeker gek moest zijn geweest of – zo niet – dat zeker niet veel mensen in zijn situatie zoiets zouden doen. Maar dat is verkeerd gedacht.

Kambiz Roustayi offerde zijn leven om een teken te stellen voor zo veel andere mensen in dergelijke situaties. Het was duidelijk een openbare politieke actie, een schreeuw om verandering. Hij wilde de wereld laten zien dat het Nederlandse asielbeleid inefficiënt en onmenselijk is, dat het mensen in wanhopige situaties brengt, zodat ze eerder dood willen dan

zo'n leven te moeten leiden.

En hoe moet je ook leven, als je ergens in van de wereld afgesloten asielzoekerscentra maanden, ja soms zelfs jaren gewoon moet wachten? Terwijl je niet mag werken, terwijl je helemaal niets aan jouw situatie kunt veranderen, terwijl je afhankelijk bent van andere mensen, terwijl je geen kans hebt te wortelen, terwijl je wordt overgeplaatst van AZC naar AZC, terwijl jouw kinderen niet weten waar ze thuis horen? Kun je dat überhaupt nog leven noemen? Nee, Kambiz Roustayi is geen uitzonderlijke geval. Zijn verhaal staat voor dat van vele asielzoekers in Nederland.

Wat het betekent nergens thuis te kunnen zijn, zie ik ook in het Noëlhuis elke dag opnieuw. Mensen om me heen proberen te glimlachen, te vergeten, te hopen. En toch zie je zo vaak dat ze bang zijn. Bang voor een ongewisse toekomst, bang te veel tijd kwijt te raken, terwijl ze niets anders kunnen doen dan afwachten. Eeuwigheden wachten op een brief die je een heel klein stapje verder brengt. In eindeloze procedures zitten, met als enige hoop uiteindelijk een 'positief' te krijgen, een verblijfsvergunning dus. Maar dat gebeurt

gebeuren?

niet vaak. Wat een negatieve uitkomst voor mensen betekenen kan, wordt door Kambiz' wanhoopsdaad duidelijk.

En wat gebeurde er vervolgens? Niets. Een paar stukjes in de krant, een paar berichtjes van getraumatiseerde ooggetuigen. Minister Leers verdedigt de "eerlijke procedures", en klaar. Wanneer begint iemand zich werkelijk voor deze mensen te interesseren?

Artikel 1 van de Nederlandse grondwet zegt toch duidelijk: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan."

En? Is dat alleen maar theorie?

Dit artikel staat vol met vragen. Want ik begrijp het gewoon niet. Wat moet er nog gebeuren tot eindelijk iemand wakker wordt? Hoe kunnen mensen zo'n gebeurtenis zomaar accepteren en zelfs weer vergeten?! Als niet een brandende man midden in de stad de mensen wakker schreeuwt, wat moet er dan nog gebeuren? ☹

Kinderen in niemand

We gingen naar de basisschool voor een tien-minuten-gesprek met de juf. Het was een heel lieve juf die veel goeds te melden had. Dede was zo veranderd volgens haar. Eerst was hij vol boosheid geweest en kon moeilijk met de andere kinderen overweg. Maar het leek wel of er een knopje was omgedraaid deze laatste maanden, aldus de juf. Dede is nu zo'n blij kind, zo leuk met de andere kinderen, en hij presteert goed genoeg om volgend jaar zeker over te gaan naar groep drie. De juf heeft een lach van oor tot oor want dit is goed nieuws. De moeder snapt wat ze zegt en lacht beleefd. Ze weerspiegelt het enthousiasme van de juf niet. Toch is ze wel trots op haar vloeiend Nederlands sprekende kind.

- door Liesbeth

Ik voel aan de achterkant van mijn oogbol iets kriebelen en knipper met mijn ogen om tegen te houden wat eruit wil. Dede is in Nederland namelijk een niet-bestaand kind. Hij bestaat niet in het land van zijn moeder en ook niet in Nederland. Want hij heeft geen burgerservicenummer of paspoort. Maar hij bestaat wel degelijk voor de juf, en voor zijn vriendjes op het schoolplein en thuis in het Noëlhuis. En zou je het hem zelf vragen, dan zou hij heel hard moeten lachen om zo'n rare vraag.

Dede woont al ruim een jaar in het Noëlhuis. Gedurende deze tijd is het zijn moeder nog niet gelukt om terug te keren of

hun verblijf hier te legaliseren. Niet verbazingwekkend, want dat is haar de afgelopen zes jaar nog niet gelukt. Maar Dede maakt dat niet uit. Hij gaat elke dag naar school en speelt en leert naast alle andere kinderen. Het is een heerlijk kind met een grote lach. Maar zal hij volgend jaar naar

groep drie gaan? Ik weet het niet. Ook het verblijf in het Noëlhuis duurt niet eeuwig. Maar het is wel zijn thuis geworden. Hij doet het goed op school maar al zou hij er blijven, zal hij ooit officieel geregistreerd worden, een CITO-toets kunnen doen, een diploma met zijn naam erop kunnen krijgen? En al spreekt hij net zulk mooi Nederlands als zijn blonde buurjongetje, zal hij ooit officieel bestaan?

In Nederland leven vele kinderen zoals Dede. Af en toe staat er iets in de krant over hen, zoals recentelijk over Sahar. Dan realiseren wij ons dat ze er zijn. Het zijn kinderen in de knel. Meegekomen met ouders of hier geboren. In de V.S. krijgt een kind dat op Amerikaanse grond wordt geboren automatisch het Amerikaanse staatsburgerschap. In Nederland is dat niet zo. En dus worden er kinderen geboren in Nederland die hier opgroeien, perfect Nederlands spreken, maar géén Nederlander zijn. In de AZC's zitten tussen de zes- en achtduizend kinderen in deze situatie. Unicef, Defence for Children en andere organisaties hebben recentelijk flink aan de bel getrokken, omdat deze kinderen enorm te lijden hebben onder de leefomstandigheden in de AZC's. Op de website

www.illegaalkind.nl staat daar meer over geschreven. Ook over de actie “Wij blijven” van Defence for Children waar geprobeerd wordt deze kinderen een stem te geven en de kinderen zelf te laten praten over hun situatie.

Dede maakt zich er nog niet druk om. Hij is bezig te leren skateboarden. Net als alle kinderen op zijn school, in zijn leefomgeving. Hij heeft zijn vriendjes om zich heen. Hij is allang deel geworden van ons leven, hij is allang een Nederlands kind. Hij laat zich niet definiëren door nummers of papieren. Hij bestaat, want hij leeft bij ons. ☺

AGENDA

NOEL HUIS AGENDA

GEBEDSVIERINGEN

- Elke woensdag: avondgebed
- **Woensdag 30 november:** eucharistieviering ter gelegenheid van de sterfdag van Dorothy Day
- **Woensdag 5 oktober:** Eucharistieviering (Thérèse van Lisieux).

Alle vieringen beginnen om 20.00 uur. Bel even als je om 18.00 uur bij onze maaltijd aan wil schuiven.

RONDE TAFEL GESPREKKEN

23 september: Jelle Klaas van Fischer advocaten zet zich in voor sociaal economische mensenrechten. Hij komt vertellen over zijn motivatie en zijn visie op mensen zonder papieren en de rol van de overheid.

Herinneringen aan Dorothy Day – met Jim Forest

18 november: Schrijver en vredesactivist Jim Forest woonde in de jaren '60 samen met Dorothy Day in de Catholic Worker-gemeenschap van New York. Hij zal zijn herinneringen en ervaringen met ons delen. Deze avond zal Engels de voertaal zijn.

De ronde tafel gesprekken beginnen om 19.30 uur. Bel even als je om 18.00 uur bij onze maaltijd aan wil schuiven.

• vervolg agenda op pagina 27 >>

Illégal: een film die stil maakte

Een jonge vrouw raapt een brief van de mat en terwijl ze hem leest, ploft ze neer in een stoel. Vertwijfeld staart ze voor zich uit en laat het papier uit haar handen glijden. Het woord 'afwijzing' is nog net zichtbaar. Een moment later staat ze resoluut op en zet een strijkijzer en een fles sterke drank op tafel. Na een flinke slok genomen te hebben drukt ze haar vingertoppen enkele seconden tegen het gloeiendhete ijzer van de strijkbout. De wens haar vingerafdrukken - en dus haar identiteit - te verhullen weegt zwaarder dan de pijn die ze tijdens deze daad te verduren heeft.

- door Geeske Hovingh

Dit is één van de eerste scènes uit de indringende film 'Illégal', die in maart en april van dit jaar in een aantal Nederlandse bioscopen werd vertoond. De film vertelt het verhaal van een Russische vrouw die zonder verblijfsvergunning met haar dertienjarige zoon in België verblijft en er het beste van probeert te maken. Als ze samen in de bus zitten, worden ze door iemand van de vreemdelingenpolitie in de gaten gehouden. Hij spreekt hen bij het uitstappen aan. Zij voelt nattigheid, dwingt haar zoon te vluchten, maar kan zelf de dans niet ontspringen en wordt opgepakt en in een uitzetcentrum geplaatst. Dat is ook de plek waar het leeuwendeel van de film zich afspeelt. We zien hoe ze bij bin-

genen bedelt om een telefoonkaart zodat ze haar zoon kan bellen en verdwaasd met haar vuisten tegen de dikke plexiglazen wanden bonkt.

'Illégal' zet het beeld neer van een wanhopige moeder, opgesloten in een aftands gebouw aan een snelweg, maar ook in een systeem dat voor mensen zoals zij en haar kind geen plek wenst te bieden.

nenkomst een stapeltje handdoeken en een tandenborstel krijgt, bij medegevan-

ons

Deze film is het werk van de Belgische filmmaker Olivier Masset-Depasse. Een jaar lang heeft hij in samenwerking met een asieladvocaat en een journalist grondig onderzoek gedaan naar de omstandigheden van vreemdelingendetentie in België. Met de film die daar uit voortgekomen is, wil hij de Europese omgang met illegale immigranten aan de kaak stellen. In een interview zegt hij: “Documentaires hebben hun nut. Maar als het goed is, kun je je in de anderhalf uur dat een film duurt, inleven in het personage. Je voelt wat zij voelt, je begrijpt de dingen van binnenuit. Het is makkelijker je druk te maken over iets wat je zelf hebt meegeemaakt.”

En dat doel bereikt Masset-Depasse moeiteloos. Het losse camerawerk met een kleine handcamera in combinatie met het grote acteertalent van vooral de hoofdrolspeelster (Anne Coessens) geeft je als kijker het gevoel dat je voortdurend pal naast haar staat en zo meer besef krijgt van de situatie waarin zoveel mensen zonder verblijfsvergunning verkeren. Emeritus-hoogleraar Anton van Kalmthout leid-

de de film in en zei: “Deze film weerspiegelt de realiteit.” Dat drong duidelijk tot het bioscooppubliek door dat na afloop muisstil en aangeslagen de zaal verliet.

Wat zou het goed zijn als de mensen die verantwoordelijk zijn voor het huidige vreemdelingenbeleid in België, maar ook in Nederland, deze film konden zien... ☹

Geeske is verbonden aan de Amsterdamse Studentenekklesia, De Nieuwe Liefde en sinds een dik jaar aan het Noëlhuis. Ze maakt sinds kort deel uit van de redactie van deze nieuwsbrief

BEDELNAP

- Voor ‘t huis komen koffie, suiker, aardappels, broodbeleg en UHT melk altijd van pas. Net als zeep, shampoo en tandpasta.
- We zijn ook blij met een mixer, een parasol, kinderfietsje met 20 inch wielen, dames en herenfietsen voor onze nieuwe huisgenoten en fiets-sloten.
- Gebed en financiële steun zijn onontbeerlijk!
- En voor wie het nog niet heeft maar wel graag zou willen lezen: het jaarverslag 2010 is af en we sturen het graag op.
- Onlangs kregen we enkele kussens en toen bleek dat de meeste kussens toch wel erg oud en versleten zijn. Dus we zijn blij met nog meer kussens zodat iedereen weer een lekker kussen onder z’n oor heeft.

JEANNETTE NOËL HUIS

Dantestraat 202

Postbus 12622

1100 AP Amsterdam

tel. 020 - 699 8 996

e-mail: noelhuis@antenna.nl

(NB e-mail alleen voor niet-spoedeisende zaken!)

www.antenna.nl/noelhuis

giro 27.25.828

ACTIES

Wakes bij grensgevangenis Schiphol-Oost: Elke tweede zondag van de maand is er van 14.00 – 15.00 uur een wake bij het Cellencomplex op Schiphol Oost ((Ten Pol 64, 1438 AJ Oude Meer). Om 13.40 uur vertrekt er een auto vanaf de parkeerplaats naast restaurant Wagamama op station Zuid-WTC naar het cellencomplex. Meer info over deze wakes en over wakes bij andere grensgevangenissen: www.schipholwakes.nl

Free Bradly Manning! Op **maandag 1 augustus om 12.00 u.**, als de sirenes loeien, willen we bij het Amerikaanse consulaat aan het Museumplein in Amsterdam stil staan bij het oorlogsleed in Irak en Afghanistan. We zullen tevens pleiten om Bradly Manning vrij te laten (zie elders in deze nieuwsbrief). Bradley Manning heeft een berg geheim gehouden oorlogsleed in de openbaarheid gebracht om door een beter geïnformeerde publieke opinie nog meer oorlogsleed te voorkomen.

Herdenking van de overledenen aan de Europese buitengrenzen: Op woensdagavond 2 november (feestdag van Allerzielen) staan we stil bij de dood van de ontelbare onbekenden aan de Europese buitengrenzen en bij ons eigen stelselmatig wegstijgen van alle ellende die onder andere door de strengere grensbewaking wordt veroorzaakt. We doen dat op een openbare plek. Wil je mee doen, stuur ons een mailtje of kijk in de herfst op onze website voor nadere informatie.